

XAVER

ZÁŘÍ – PROSINEC 2024

SYLF | foto Daniel Dančevský

divadlofxšaldy

Liberecký kraj

Liberec

MINISTERSTVO KULTURY

PODĚKOVÁNÍ
PARTNERŮM
DIVADLA

nadace
PRECIOSA

DECANTÉ

Café PRAGA

steinel

Larvaire

KODAP

Decor by Glassor

PYTLOUN
HOTELS

Mediální partneři

Liberec
Český rozhlas

RENGL

DNES
Liberec

I-DIVADLO.CZ

Klasika
Plus.cz

LIBERECKÝ
deník

P E R A +

DANCE CONTEXT
taneční aktuality

Zřizovatelem Divadla F. X. Šaldy je statutární město Liberec. Umělecká činnost divadla se uskutečňuje také za finanční podpory Libereckého kraje a Ministerstva kultury ČR. XAVER, čtvrtměsíčník, číslo 4/24, náklad 3 000 ks, místo vydání: Liberec, evidenční číslo: MK ČR E 22907 | Vydává Divadlo F. X. Šaldy, Liberec, příspěvková organizace, Zhořecká 344/5, 460 01 Liberec, IČ 00083143 | Šéfredaktorka: Petra Stolin Froese | Redakce: Lenka Chválová, Barbora Svobodová, Jiří Janků, Karol Kevický

Předplatné na celý rok: odd. předplatného v budově Šaldova divadla, tel.: 485 107 836, e-mail: predplatne@saldovo-divadlo.cz. Otevřeno pondělí až pátek 8.30–11.00, 13.00–15.30. V měsících květen, červen a září je v úterý prodloužena otevírací doba do 17 hodin. | Vstupenky: pokladna otevřena úterý až pátek 12.00–18.00 a vždy hodinu před začátkem představení, tel.: 485 101 523, e-mail: pokladna@saldovo-divadlo.cz. Vstupenky je možné zakoupit i na www.saldovo-divadlo.cz/program, evstupenka.cz a v městském informačním centru. Další informace získáte na www.saldovo-divadlo.cz, e-mail: info@saldovo-divadlo.cz. **Ohodnoťte naše představení na portále www.i-divadlo.cz.**

Vážené dámy, vážení pánové, drazí diváci,

před časem jsem dočetla jednu krásnou knihu. Byly to rozhovory se ženou, jež několik let zastávala klíčovou pozici ve veřejné službě. Všechna její slova byla inspirativní, avšak jeden odstavec mě zasáhl nejvíce. Píše v něm, že pokud je Vaším povoláním služba lidem, pokud máte možnost předkládat ostatním své názory a postoje, Vaší povinností a pracovní náplní musí být neustálá a poctivá práce na sobě samém.

Divadelní umění touto mocí disponuje. Dokáže pomoci slova, zvuku nebo pohybu formovat Vaši náladu, Vaše rozpoložení, Váš názor na svět. A ať se nám to líbí nebo ne, divadlo tvoří konkrétní lidé, konkrétní postavy – ať již ty skutečné, nebo stvořené člověkem.

Proto každý den, každou hodinu, kterou my, „účastníci života DFXŠ“, odevzdáváme divadlu, musíme pracovat na svém růstu. Komunikovat se svými nápady, přemýšlet o motivacích, které jsou někdy až obyčejně lidské a vážít si svých niterných pochybností, protože právě ony bývají hnacím motorem k další cestě a rozvoji.

Vážení diváci!

Divadlo Františka Xavera Šaldy je tu pro Vás. Někdy usměvavé, někdy truchlivé, někdy laskavé, někdy až na dřev bolestné. Ale vždy, když se pomalu zvedá opona, vždy soustředěné, aby mohlo nabídnout vše ze svých krás, pojmenovat všechny své motivace, zahryznout se do všech svých nápadů, uchopit všechny své pochyby vycházející ze skutečného a pravého hledání.

Děkuji, milí diváci, že jste se na tuto společnou cestu vydali společně s námi – NAVZDORY faktu, že do hlediště vedou jiné dveře než na jeviště.

Linda Hejlová Keprtová, ředitelka Divadla F. X. Šaldy

ANTONÍN DVOŘÁK: SVATEBNÍ KOŠILE, KANTÁTA PRO SÓLA, SMÍŠENÝ SBOR A ORCHESTR

orchestr a sbor DFXŠ
Jana Sibera (Dívka), Jaroslav Březina (Umrlec), Jiří Rajniš ml. (Vypravěč)
sbormistr: Tadeáš Tulach | dirigent: Zbyněk Müller

12. října 2024 | 19.00 | Šaldovo divadlo
13. října 2024 | 16.00 | Šaldovo divadlo

IIROK<<
«ČESKÉ»
IIHUDBY<<
2024<<

VÁNOČNÍ KONCERT 2024

orchestr DFXŠ
Pavel Jeníček a Petr Čížinský (trubky), Daniel Matoušek (tenor)
dirigentka: Anna Novotná Pešková

20. prosince 2024 | 19.00 | Šaldovo divadlo

SILVESTROVSKÁ PŘEDSTAVENÍ 31. prosince 2024

William Shakespeare, Dmitrij Šostakovič,
Marika Mikanová

ZKROCENÍ ZLÉ ŽENY
19.00 | Šaldovo divadlo

Vratislav Blažek, Zdeněk Podskalský,
Kateřina Dušková, Jiří Janků

SVĚTÁCI
19.00 | Malé divadlo

PLES V DIVADLE
... když jeviště se roztančí

sobota 18. ledna 2025

sledujte nás na sociálních sítích

Divadlo F. X. Šaldy Liberec
Malé divadlo

divadlofxsaldy
maledivadlo_dfxs

Divadlo F. X. Šaldy Liberec

Podcast DFXŠ

ANI KRŮPĚJ NENECHAL JSI PRO MĚ.
BUDU TĚ LÍBAT NA RTY.
SNAD NA NICH UVÁZL JEŠTĚ JED.

ROMEO A JULIE

NEJSLAVNĚJŠÍ MILOSTNÝ PŘÍBĚH SE VRACÍ DO LIBERCE

Romeo a Julie Williama Shakespeara je bezesporu nejslavnějším milostným příběhem všech dob. Tato tragédie z konce 16. století, odehrávající se v italské Veroně, líčí osudový vztah mezi dvěma mladými lidmi ze zneprátených rodů Monteků a Kapuletů, jejichž nesmiřitelná nenávisť přináší zkázu nejen jim, ale i jejich okolí. Není náhodou, že tento jedinečný příběh okouzluje diváky po celém světě již více než 400 let.

Jedním z důvodů, proč je toto dílo stále aktuální, je univerzálnost jeho témat. Shakespeare mistrně zachycuje hloubku lidských citů, pocitů a konfliktů, které nás provázejí po celou historii lidstva. Silné emoce, jež prožívají hlavní hrdinové, jsou nám blízké i dnes. Jejich láska je nevinná, ale zároveň silná a neodolatelná, což rezonuje s diváky všech generací. I přes jejich tragický osud je jejich pouto inspirací a symbolem odvahy a oddanosti.

Dalším důležitým aspektem nadčasovosti díla je téma rodinného sporu. Shakespearův příběh nám připomíná, jak destruktivní mohou být nenávisť a předsudky mezi rodinami nebo komunitami. Tento konflikt je nesporně velmi aktuální i dnes, kdy se často setkáváme s nepochopením a nesnášenlivostí, které vyrůstají ze zdánlivě malicherných sporů politických, náboženských nebo etnických. Jejich kumulace ovšem může přerůst v konflikty s tragickými následky. Příběh Romea a Julie je varováním před ničivými důsledky nenávisťi a výzvou k hledání porozumění a smíření. Právě proto zůstává tato tragédie tak silně zakořeněná v našem kolektivním vědomí a rezonuje s kulturami po celém světě.

PREMIÉRY: 4. a 6. října 2024 v Šaldově divadle

REPRÍZY: 11. a 24. října, 12. listopadu, 11. a 27. prosince 2024

text: JIŘÍ JANKŮ
foto: RÜCKL A RONY PLESL, WWW.RUCKL.COM

SNĚHOVÁ KRÁLOVNA

LÁSKA OBĚTAVÁ,
ODVÁŽNÁ A NESOBECKÁ.
LÁSKA KÁJE A GERDY

Poselství Andersenovy pohádky *Sněhová královna* nám připomíná, jak důležité je nevzdávat se, bojovat s osudem a věřit v sílu pravé lásky. Láska to nemá jednoduché. Často prochází těžkými zkouškami, které testují její skutečnou sílu a hodnotu. K lásce se váží útrapy, stesky a slzy. Kdyby nebyla napínavá a spalující, jako by nebyla. A stáli bychom vůbec o lásku snadnou a nudnou? Proto je příběh lásky Káje a Gerdy blízký našemu srdci. Je příběhem, který jsme jistě prožili či prožíváme. Z tohoto důvodu si ho vybrala trojice tvůrců – choreografka Marika Mikanová, skladatel Aleš Březina a výtvarník Aleš Valášek, aby vytvořili originální taneční adaptaci, kterou spatří diváci na premiéře 1. listopadu 2024.

V uměleckém odkazu Hanse Christiana Andersena nalézáme životní moudrost, která vede k porozumění lidské duši a v ní skrytých krás. V jednoduchém a velmi poutavém vyprávění vítězí upřímnost nad veškerou falší, prostý člověk svojí obyčejnou dobrotou stojí vysoko nad všemi vládci světa. Pohádky severského spisovatele mají schopnost propojovat fantazii s realitou a vytvářet tak nezapomenutelné a nadčasové příběhy.

Sněhová královna je jedním z nich. Mocná vládkyně chladu a temnoty je natolik silná, nakolik jí dovolíme nás oslepovat zlobou. Nepřipomíná vám to něco? Pohádka symbolizuje naději a víru, že dobro a láska dokáží čelit nebezpečným překážkám. Silné pouto hlavních hrdinů je nezlomné a inspirující.

Káj a Gerda jsou dva mladí lidé, jejichž láska tvoří jádro příběhu. Žijí spolu jako blízcí a nerozluční přátelé. Když do Kájova života vstoupí střepy kouzelného zrcadla, začíná temný zlom v jejich láskyplném vztahu. Jedná se o autorovu metaforu ztráty nevinnosti a čistoty dětství, kdy se člověk musí vyrovnat s tvrdou realitou světa. Káj je unesen Sněhovou královnou do ledového paláce.

Gerda, poháněna oddaným citem ke svému příteli, se vydává na neuvěřitelnou cestu k jeho vysvobození. Její odvaha a vytrvalost jsou projevem síly, kterou pohání láska. Hlavní hrdinka je symbolem nezištnosti a nebojácnosti. Nakonec její slzy rozpouštějí led v Kájově srdci a láska triumfuje nad chladnou mocí zla.

PREMIÉRY: 1. a 3. listopadu 2024 v Šaldově divadle
REPRÍZY: 5. a 14. listopadu, 17. a 29. prosince 2024

GERDINY SLZY MU PADALY NA PRSA, PRONIKLY
AŽ K JEHO SRDCI, ROZTAVILY RAMPOUCH
A STRÁVILY STŘEPINU ZRCADLA UVNITŘ.

NÁVRAT SKLADATELE ALEŠE BŘEZINY DO DFXŠ

ALEŠ BŘEZINA SE VRACÍ DO LIBERCE,
ABY SE SPOLUPODÍLEL NA VÝPRAVNÉ
TANEČNÍ INSCENACI SNĚHOVÁ KRÁLOVNA.

Aleši, co Vás motivovalo k tomu, abyste opět komponoval hudbu pro baletní představení libereckého divadla?

Se souborem libereckého baletu a s jeho uměleckou vedoucí Marikou Mikanovou jsem zažil již jednu velice radostnou spolupráci. Jednalo se o rodinný balet *Mauglí*, který měl premiéru v roce 2021. Když se na mě poté Marika obrátila s novou nabídkou na vytvoření společného díla pro sezónu 2024/2025, tentokrát pro dospělého diváka, neváhal jsem ani vteřinu a okamžitě jsem souhlasil.

Čím jste se inspiroval při psaní hudby pro balet *Sněhová královna*?

V první řadě jsem samozřejmě čerpal ze známé pohádky Hanse Christiana Andersena, kterou jsem znal již z dětství. Dalším vodítkem mi bylo baletní libreto, jehož autory jsou Marika, její manžel Vratislav a skvělý výtvarník Aleš Valášek. Libreto do příběhu vnáší řadu nových motivů. Líbí se mi také skutečnost, že jsme se po horké džungli *Mauglího* a jeho smečky mohli nyní ponořit do ledového království *Sněhové královny*.

Jak se Vám dařilo zachytit atmosféru tohoto pohádkového příběhu?

Snažil jsem se vytvořit hudební kontrast dvou zcela zásadně odlišných světů – světa dětského, bezprostředního, plného vřelosti a emocí, a na straně druhé obraz strnulého ledového království, ve kterém dominuje citový chlad.

Prozradte nám něco o hudebních motivech, které jste použil.

Pro efektivní vyjádření dětského světa jsem využíval převážně zvuku klasického symfonického orchestru obohaceného o některé méně obvyklé nástroje, jakými jsou například basklarinet nebo kontrafagot. Významnou roli v něm hraje též dětský pěvecký sbor. Ledový svět *Sněhové královny* charakterizujeme s mým kolegou

a spolupracovníkem Pavlem Ridoškem převážně elektronickou hudbou, schopnou neobvyklých zvukových kombinací a efektů.

Jak vypadá tvůrčí proces při psaní hudby pro baletní představení? Jak probíhá spolupráce s choreografem na tvorbě díla?

Při skládání rozsáhlého jevištního díla postupuji vždy chronologicky v souladu s libretem. Díky tomu ho mohu formálně i obsahově vystavět v souladu s dějem a lépe dosáhnout kontrastu mezi jednotlivými bezprostředně na sebe navazujícími scénami. Z tohoto důvodu je pro mne spolupráce s choreografem naprosto klíčová. Marika Mikanová jako autorka libreta měla mnohem dříve než já velmi přesnou představu o výsledku, kterého chceme společně dosáhnout.

Čím se Váš přístup lišil od komponování hudby orchestrální či filmové?

Skládání hudby pro balet má svá specifika, kterými se výrazně odlišuje od jiných žánrů. V případě filmové hudby začíná práce skladatele vždy výběrem pasáží (tzv. cue spotting), při kterých má hudba zaznít, protože jen výjimečně doprovází hudba celý film. V baletu je hudba od první do poslední minuty jednou z ústředních složek díla. V tom se částečně podobá skládání hudby symfonické, v níž ale autor nemusí zohledňovat, jsou-li jednotlivé části vhodné pro tanec, ani hledět na fyzické možnosti a limity tanečníků.

Jaké jsou největší výzvy při komponování hudby pro balet? A jak je řešíte při práci na baletu *Sněhová královna*?

Mým cílem je naplnit ji melodickým bohatstvím. Často si totiž baletní hudba vystačí pouze s rytmickou a zvukovou složkou. Některé části z těch nejlepších baletů mohou ale fungovat i jako samostatná hudební čísla, tedy bez vazby na taneční ztvárnění. Čím samostatněji funguje hudba v baletu, tím větší svobodu nabízí také choreografovi.

Můžete nám říci něco o spolupráci se skladatelem a sound designérem Pavlem Ridoškem?

Pavel Ridoško hrál důležitou roli již při vytváření mého prvního baletu *Mauglí* pro Divadlo F. X. Šaldy. V prostorách libereckého divadla tehdy vybudoval improvizované nahrávací studio a ve spolupráci s místními zvukaři a orchestrem dokázal vyprodukovat výtečnou nahrávku. Ještě důležitější byla jeho práce zvukového designéra. Podařilo se mu totiž propůjčit dílu zcela soudobý zvuk, na který jsou dnes dětští diváci zvyklí z velkých mezinárodních filmových produkcí. Proto jsem Pavla tentokrát přizval k práci na baletu *Sněhová královna* nejen jako zvukového designéra, ale i jako spoluautora hudby. Tento námět totiž po elektronické hudbě přímo volá. Navíc si s Pavlem lidsky velmi rozumíme, profesně se vzájemně perfektně doplňujeme a naprosto se respektujeme.

rozhovor: BARBORA SVOBODOVÁ A ALEŠ BŘEZINA
foto: BARBORA SVOBODOVÁ

Jaký prostor dostanou ve Vašem díle děti z libereckých pěveckých sborů (Plamínek, DOS)?

Liberec znám již od dětství díky proslulému dětskému sboru Severáček. Poprvé jsem měl možnost se s ním seznámit jako zpěvák Sušického dětského sboru, který se Severáčkem spolupracoval, jejich sbormistři se přátelili a oba sbory se dokonce i vzájemně navštěvovaly. Použití dětského sboru umocňuje emocionální vyznění díla a navíc nabízí možnost práce s textem jako dalším zprostředkovatelem významu.

Co byste chtěl, aby si diváci odnesli z představení *Sněhová královna*?

Přál bych si, aby naše představení posílilo diváky ve víře, že je nutné se zlu postavit na odpor a že láska a přátelství jsou těmi nejdůležitějšími hodnotami.

EVŽEN ONĚGIN

TAŤÁNA A ONĚGIN. STŘET DVOU SVĚTŮ, DVOU ŽIVOTNÍCH PRINCIPŮ

Opera Divadla F. X. Šaldy uvede 6. prosince 2024 známý příběh neopětované a nenaplněné lásky dvou mladých lidí – Taťány a Oněgina. Nejznámější operní dílo Piotra Iljiče Čajkovského *Evžen Oněgin*, s podtitulem „lyrické scény o třech jednáních“, vzniklo podle stejnojmenného veršovaného románu Alexandra Sergejeviče Puškina. Libreto napsal Piotr Iljič Čajkovskij spolu s Konstantinem Stěpanovičem Šilovským, kteří převzali velké množství doslovných citací, dokonce i celé scény, ačkoli uspořádání děje je v obou dílech odlišné.

Opera se vyznačuje pozoruhodnou kombinací komorního, dějově nekomplikovaného, až „antioperního“ tématu s velkým výrazovým aparátem romantické opery (symfonický zvuk orchestru, sborové scény, baletní výstupy, árie a ansámby). Nejznámější tzv. dopisová scéna, kdy Taťána v noci píše Oněginovi dojemné a vroucí vyznání lásky, vyniká jedinečným spojením intimně laděného textu s velkou a emotivně vypjatou hudební architekturou. Světová premiéra opery se uskutečnila 29. března 1879 v Moskvě v Malém divadle konzervatoře a dirigentem byl Nikolaj Grigorjevič Rubinštejn.

Liberecká opera přizvala k nastudování tohoto titulu renomovaného českého režiséra Ivana Krejčího – šéfa činoherního souboru Komorní scény Aréna v Ostravě, který je v divadelních kruzích považovaný za specialistu na inscenování ruského repertoáru. Kromě činohry je i vyhledávaným operním režisérem. Nadčasovost příběhu Taťány a Oněgina umožnila režisérovi Krejčímu, společně s výtvarníky Martinem Šimkem (scéna) a Janou Hauskrechtovou (kostýmy), nekonkretizovat období ani prostředí, ve kterém se příběh odehrává. Tomu odpovídají i návrhy kostýmů a celková estetika scénické výpravy. Příběh nenaplněné lásky Evžena a Taťány, odehrávající se původně v prostředí ruské společenské smetánky 19. století, inscenátoři přenesli do neutrální doby. Ve svém pojetí zdůrazňují Oněginovo znechucení ze společnosti v kontrastu s čistým citem Taťány. Oněginova zbloudilost a znuděnost je symbolem lidské osamělosti. Jeho protikladem je citově založená a naivní Taťána, která se však v důsledku milostného zklamání sama mění v chladnou a osamělou.

PREMIÉRY: 6. a 8. prosince 2024 v Šaldově divadle

REPRÍZA: 10. prosince 2024

Tak už dost, vstaňte.

NAVZDORY ZLOMENÝM SRDCÍM

TENTO LEITMOTIV SE PROLÍNÁ TŘEMI PREMIÉRAMI PŘÍŠTÍCH MĚSÍCŮ. DVOJICE ROMEO A JULIE, KÁJ A GERDA NEBO TAŽÁNA A ONĚGIN ZTĚLESŇUJÍ LÁSKU VE SVÝCH ROZDÍLNÝCH PODOBÁCH – OD DĚTSKÉ A LÁSKYPLNÉ ODDANOSTI, PŘES SPALUJÍCÍ A OSUDOVOU VÁŠEŇ, AŽ PO REZIGNACI NA LÁSKU A TRPKÉ VYSTŘÍZLIVĚNÍ.

Romea a Julii ve slavné Shakespearově tragédii ztvární Daniel Toman a Eva Goldmannová, v pohádkovém baletu *Sněhová královna* se setkáme s Kájem a Gerdou v podání Yuty Hommy a Johany Březinové. V poslední z trojice stěžejních premiér tohoto roku se v alternaci představí Jiří Rajniš a Daniel Kfelíř v roli Oněgina a Tatiána Hajzušová s Livíí Obručník Vénosovou jako Tatána.

Představitelé hlavních rolí se nám svěřili se svými pocity spojenými s láskou.

Co je pro Vás osobně definicí lásky?

Eva: Splnutí, propojení, oddanost.

Johana: Společné sdílení štěstí i neštěstí.

Yuta: V japonštině používáme pro lásku výraz "愛" (ai), který symbolizuje hluboké city a oddanost. Láska je pro mě upřímné pouto mezi dvěma lidmi, které přesahuje hranice prostoru a času.

Tatiana: Je veľa definícií pre toto krásne slovo. Láska ma veľa podôb, každý ju cítime a prežívame iným spôsobom. Pre niekoho je veľmi zložitá pre niekoho je jednoduchá, vo všeobecnosti ju vnímam ako neodlúčiteľnú súčasť nás všetkých. Pri tomto slove ma nič iné nenapadá ako jeden z najkrajších citátov Biblie, čo budem citovať: „Láska je trpezlivá, láska je láskavá, nezávidí, láska nevyniká a nenadúva; nie je neslušná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nezmyšľa zle; neraduje sa z nepravosti, ale teší sa s pravdou; všetko znáša, všetkému verí, všetkého sa nadejá, všetko pretrpí.“ (Prvý Korinťanom 13:4-8 SLB).

Jiří: Celý svět. Vlastně celý vesmír. Kdyby nebylo lásky, moc lidí na světě není, že?

Livia: Definice lásky? Každý by odpověděl jinak, avšak mně při slově láska rezonuje přátelství, souznění, odpuštění, dotek, štěstí být s někým, kdo předvídá a ví, co Vás zraňuje, a pomáhá Vám to překonat.

Daniel: Láska je pro mě určitý vnitřní třesk. Když se protnou dvě energie. Láska začíná a končí v srdci.

Jaký je Váš nejkrásnější a nejsmutnější zážitek spojený s láskou?

Eva: Nejkrásnější, když je. Nejsmutnější, když odchází, není, bolí. Můžu si vyplakat oči a nic mi ji nevrátí. Ale je to asi na delší debatu.

Johana: Krásných zážitků spojených s láskou mám nespočet. Kdykoliv si uvědomím, že mám vedle sebe partnera, od kterého se každý den něco naučím a můžu vedle něj růst. To je ten nejkrásnější trvalý zážitek. Smutných naštěstí moc nemám.

Yuta: Dosud jsem neměl příležitost prožít silné city spojené s láskou, takže se nemohu podělit o konkrétní zážitky.

Tatiana: Je to veľmi osobná otázka, ktorú si nechám pre seba. Čo sa týka smutných spomienok, na tie sa snažím zabúdať, hoci práve tie nás vedia posunúť sa ďalej a urobiť nás silnejšími.

Jiří: Začátek, poznávání se a intenzivní pocit zamilovanosti. Posléze konec vztahu a zásadně nalomená důvěra, která se bohužel již nedá získat zpět.

Livia: Nejsmutnější je, když všechno příjemné spojené s láskou znenadání zmizí a nevíte, jestli se ten krásný pocit vrátí zpět.

Daniel: Nejkrásnější zážitek byl, když se mi narodila dcera Charlotte. Naopak s nejsmutnějšími zážitky se naštěstí setkávám zatím jen na jevišti v různých rolích.

Věříte na lásku na první pohled?

Eva: Na první pohled ne, to spíš na první konverzaci.

Johana: Ano i ne. Můj názor je, že ne vždy city přetrvají, některé však naopak mohou být časem ještě silnější.

Yuta: Ano, věřím na lásku na první pohled. Je jako magické spojení, které nelze vysvětlit rozumem, ale cítíte ho v hloubi svého srdce. V japonštině vystihuje tento neobvyklý pocit slovo "目惚れ" (hitomebore).

Tatiana: Nie, nie je.

Jiří: Ne...

Livia: Láska na první pohled? Existuje. Věřím, že se to stává.

Daniel: Určitě ano. V tu danou chvíli vám ale ani nemusí připadat, že se jedná o lásku. Třeba se vám jen zrychlí tep. Měl jsem to štěstí, že se mi to stalo už několikrát.

Myslíte, že je možné někoho milovat celý život?

Eva: Myslím, že ano. Ale co já vím, je mi teprve 22. Podle mě je ale důležité o lásku pečovat, starat se o ni.

Johana: Jen věčná láska je ta pravá. Takže určitě ano.

Zda ji člověk za svůj život zažije, to je už věc druhá.

Yuta: Ano, věřím, že je to možné. Pokud je láska založena na vzájemné úctě, důvěře a porozumění, může přetrvat všechny nástrahy času.

Tatiana: Áno, moju rodinu.

Jiří: Na to nedokážu zatím odpovědět. Ale rád na tuto otázku do Xavera odpovím cca v mých šedesáti letech, dobře?

Livia: Milovat celý život? Jsou lidé, kteří to umí. Tuším, že pokud člověk miluje sám sebe, pak dokáže milovat i někoho druhého po celý život, i přes všechny jeho chyby a nedostatky.

Daniel: Ano. Přeji si to.

Jaká je největší oběť, kterou byste byl ochoten podstoupit pro lásku?

Eva: Na tuhle otázku upřímně neumím odpovědět. Pokud by se dělo něco extrémního, v tu chvíli bych se rozhodovala. Myslím, že i s věkem a zkušenostmi se můj názor bude měnit.

Johana: To je těžká otázka. Zatím si nedokážu představit, že bych měla lásce něco obětovat. Podle mého názoru, má láska povznášet, ne zatěžovat. Vzájemný respekt ve vztahu je pro mě přirozený a necítím, že bych kvůli lásce přinášela oběti.

Yuta: Pro lásku bych byl ochoten obětovat mnoho, včetně svého komfortu a profesionálních ambicí, pokud by to znamenalo štěstí a blaho mého milovaného člověka.

Tatiana: Našťastie zatiaľ som sa nemusela obetovať ... Nakolko som ešte mladá a nemám toľko toho v živote prežiť, čo mala Rose z Titanicu, tak neviem 100% povedať, čoho by som bola schopná a ochotná pre lásku momentálne urobiť. Určite raz, ak by som sa stala matkou, tak by som sa pre svoje dieťa naučila, ako sa hovorí „aj hory prenášať“.

Jiří: Jakákoliv, dokud by mně to zbytečně a konstantně nenarušovalo zdraví a psychiku a pokud by to nepoškodilo mou tělesnou schránku. Ovšem výjimka je ochrana vlčí smečky před nepřítelem a jeho útokem...

Livia: Určité oběti přináší ve vztahu asi každý. Já si tu svou nesu v sobě.

Daniel: Například kvůli lásce k divadlu podstupuji tu oběť neustále. Nemohu trávit tolik času s rodinou, kolik bych chtěl.

Daniel Toman:

Téma lásky, osobní zážitky a rozjímání nad její samotnou podstatou, je pro mě spojeno samozřejmě s radostí, ale stejnou měrou i s velkou bolestí. Týká se určitých lidí, určitých etap mého života a je záležitostí nesmírně intimní. Je součástí něčeho, co si hodlám chránit. Abych odpověděl upřímně a pravdivě, musel bych do těchto míst vpustit „veřejnost“. A já bych si rád ponechal možnost výběru, koho konkrétně si do svého nitra pustím.

Manuel de Falla,
Adolphe Charles Adam

TYJÁTR MISTRA PEDRA: NORIMBERSKÁ PANNA

hudební nastudování:
Ondrej Olos
režie:
Juraj Čiernik

premiéra
20. září 2024
Malé divadlo

Florian Zeller
OTEC

režie:
Petr Palouš

premiéra
22. listopadu 2024
Malé divadlo

FLORIAN ZELLER: OTEC

Florian Zeller (*1979) není jenom nejhranější francouzský dramatik na světě, ale také vycházející hvězda umění filmařského. Jeho první snímek z roku 2020 je právě adaptací úspěšné Zellerovy hry *Otec* (2012). Stejnomený film sklídil celou řadu cen, včetně šesti nominací na Oscara, z nichž nakonec sošku získal Anthony Hopkins za ztvárnění hlavní role a sám Zeller spolu s Christopherem Hamptonem za nejlepší scénář.

Ty už jsi ze zvědavosti hru četl, Václave, čím tě zaujal příběh hrdiny, jehož situací se začneš intenzivně zabývat v říjnu?

Václav: Na začátku má André starost o své blízké, protože se všichni tak divně pletou. Později začíná mít podezření, že na něj chystají nějaký podraz. A tak se musí bránit. Líbí se mi, když říká: „Mám paměť jako slon. To je zvíře, víte?“ Je zvyklý mít autoritu, poučovat. A spolu s ním jasně vidíme, že potíže s pamětí mají ti ostatní!

Petr: No jistě, čtenář nebo divák tápe a musí spolu s André pátat po tom tajemství jako v detektivce, protože vnímá situaci Andrého očima. To je na tom textu vzácné, že se ocitáme v kůži člověka, kterého opouští paměť. Ale ono to tak zevnitř vůbec nevypadá, všechno nasvědčuje tomu, že se pletou všichni okolo a vymýšlejí si nesmysly. Autor několikrát nečekaně mění úhel pohledu a až do konce nás překvapuje. Nakonec je to o potřebě lásky.

Jakou máte zkušenost se spolehlivostí paměti vy sami? Co se děje, když ztratíme onu cestičku k něčemu, co víme, že víme?

Petr: Musím říct, že mě tyhle představy děsí. Že by se začala vytrácet cesta ke všemu, co znám. Bohužel to teď vidím na našem sedmnáctiletém psovi. Neví, kde je, zoufale hledá cestu ven, potkávám ho u branky, kde to zná, ale přitom je úplně ztracený.

Václav: U herce je to zvlášť ožehavé téma. Zažil jsem ten moment u několika starších kolegů. Snad si všimnu, nebo mě někdo taktně upozorní, kdybych s tím začal mít potíže. To bych se na to řemeslo musel vykašlat. Když mi někdo připomíná nějakou roli, co jsem hrál, a já vůbec netuším, o čem mluví, tak se vždycky utěšuju: musíš to přece vytěsnit, aby sis do té hlavy mohl nacpat další texty.

Rozhovor s Václavem Helšusem a Petrem Paloušem o daru paměti

Máte nějaké své tajné metody na posilování paměti?

Václav: Chodit do divadla. To pomáhá nejvíc!

Petr: Já žádný recept nemám, protože zapomínám pořád a kdybych na nějaký přišel, tak ho zaručeně zapomenou. Ale doporučuju zvědavost. Ta je strašně zdravá. Dívat se na svět i na divadlo se zvědavostí a žít v přítomném okamžiku. Záleží na tom, co bylo před chvílí?

Václav: A to se daří i našemu hrdinovi: nepřestává se divit, objevuje. Ale mám jednu svou osvědčenou metodu, jak si vybavit něco zasutého. Když si chcete vzpomenout třeba na nějaké jméno, je dobré netlačit na pilu. Když na to dojde v hovoru, říkám „Počkej, vykašleme se na to.“, schválně mluvím o něčem jiném a najednou mi to jméno naskočí.

Petr: Přesně. Když to člověk usilovně hledá, k ničemu to nevede. Mně se poslední dobou vybavují jména rostlin, která mě kdysi učila jedna přítelkyně; tehdy jsem si je vůbec nemohl zapamatovat a teď zapomínám známá jména, ale ty kytky poznávám. Člověk nikdy neví, co všechno v té hlavě má a kdy to vypluje. Nejspíš nic není zcela zbytečné. Možná právě ty věci, co jsou zdánlivě nepotřebné, jsou ty důležité?

Václav: Já bych třeba hrozně rád zapomněl tu historii s bramborovou kaší. Vždycky, když vidím na stole bramborovou kaší, tak si na to vzpomenu. To jsem takhle jednou při nedělním obědě prohlásil: „V družině dělaj lepší.“ a maminka pak tři dny plakala a starší brácha mi to pořád připomínal, a já bych se toho tak rád zbavil, ale zrovna to se mi zapomenout nedaří.

Nicméně i zmatené a nepolapitelné vzpomínky nám mohou rodinné vztahy pěkně komplikovat... Náš titulní hrdina se ve hře střetává se svou dcerou a čelí čím dál těžším nedorozuměním.

Co je pro něj nejtěžší?

Václav: Když o něho pečují. To nesnáší. Když se o něj dcera stará jako o dítě. Tyhle niterné věci jako jeho vztah k dcerám a kde k němu v sobě najdu materiál... na to se těším. Jsem zvědav, jakou mám tu skutečnou vnitřní výbavu rodiče – i dítěte. Protože jak mi vždycky připomíná bramborová kaše, mám taky dětské vzpomínky.

Petr: A k těm se André taky dostává. Myslím, že reálně nebolí, když ztrácí minulost, ale když ztrácí svět. Možná

ztrácí i sám sebe, ale ztracení sebe znamená vždycky hledání sebe. Ale ten svět kolem přestává dávat smysl. André se zoufale snaží najít cestu přes ty překážky, co mu kladou. Třeba proč nemůžu bydlet ve svém bytě? Proč jsem tady? A to už je otázka v podstatě filozofická. A vede ho až na samotný začátek, kde je ona základní touha po lásce. Kdyby měl sílu, mohl by začít žít znovu úplně od začátku. **Václav:** Jednou jsem odešel z bytu, zabouchl dveře a došlo mi, že jsem doma zapomněl klíč. Přítelkyně se měla vrátit z Prahy až večer. Šel jsem do města, chvíli se jen tak procházel, pak jsem se posadil na náměstí, dal si pivo, ale vůbec mi nechutnalo, a najednou jsem koukal na ty známé domy, za rohem divadlo, koukal jsem zvenku i na svůj byt, všechno tak důvěrně známé, a najednou mi to město bylo cizí, a já byl bezdomovec. A to nebylo žádné herecké cvičení! Stačilo nemít klíč a najednou se to město na mě dívalo s takovou divnou tlamou, jako co tady děláš? Ke ztrátě identity může stačit málo.

PREMIÉRA: 22. listopadu 2024 v Malém divadle
REPRÍZY: 28. listopadu, 5. a 13. prosince 2024

rozhovor vedla: LENKA CHVÁLOVÁ
foto: TEREZA JIROUŠKOVÁ

Šaldovo divadlo

1. 9. ne	ZAHÁJENÍ 141. SEZONY Divadelní náměstí. Začátek v 15 h.
5. 9. čt	HUDBA Z FOYER Začátek v 16 h.
7. 9. so	DNY EVROPSKÉHO DĚICTVÍ Prohlídky Šaldova divadla, začátky v 9, 10, 11 a v 12 h.
8. 9. ne	ČARDÁŠOVÁ PRINCEZNA [Emmerich Kálmán] Začátek v 16 h.
10. 9. út	MAUGLÍ [A. Březina, M. Mikanová, R. Kipling] Zadáno pro školy, začátek v 10 h.
11. 9. st	MAUGLÍ [A. Březina, M. Mikanová, R. Kipling] Zadáno pro školy, začátek v 10 h.
12. 9. čt	HRA, KTERÁ SE ZVRTLA [Henry Lewis, Jonathan Sayer, Henry Shields]
13. 9. pá	MEZI NEBEM A ZEMÍ [Pam Valentine] Č/1
14. 9. so	NABUCCO [Giuseppe Verdi]
15. 9. ne	VRAŽDA V ORIENT EXPRESU [Ken Ludwig, Agatha Christie] Začátek v 16 h.
16. 9. po	HUDBA Z FOYER Začátek v 17 h.
17. 9. út	MARIE ANTOINETTA [David Adjmi] Zadáno pro školy, začátek v 10 h.
18. 9. st	LIEBEŘEČ [Lenka Chválová, Radovan Lipus] K3/1
19. 9. čt	HRA, KTERÁ SE ZVRTLA [Henry Lewis, Jonathan Sayer, Henry Shields]
20. 9. pá	CYRANO Z BERGERACU [Edmond Rostand, Filip Veverka] K5/1
21. 9. so	MEZI NEBEM A ZEMÍ [Pam Valentine]
22. 9. ne	NIKOLA ŠUHAJ [Ivan Olbracht, Petr Ulrych] Začátek v 16 h.
26. 9. čt	HUBIČKA [Bedřich Smetana] OB2/1
28. 9. so	HLEDÁ SE TENOR [Brad Carroll]
29. 9. ne	MAUGLÍ [A. Březina, M. Mikanová, R. Kipling] Začátek v 16 h.

Malé divadlo

5. 9. čt	SVĚTÁCI [V. Blažek, Z. Podskalský, K. Dušková, J. Janků]
13. 9. pá	UŽ JE TADY ZAS! [Timur Vermes, Matěj Balcar]
14. 9. so	TAJEMNÝ PAN ZET [Tomáš Dianiška]
17. 9. út	BURIAN [Tomáš Dianiška]
20. 9. pá	TYJÁTR MISTRA PEDRA: NORIMBERSKÁ PANNA [Manuel de Falla, Adolphe Charles Adam] PM/1 PREMIÉRA
24. 9. út	TYJÁTR MISTRA PEDRA: NORIMBERSKÁ PANNA [Manuel de Falla, Adolphe Charles Adam] K2/1, OB/1
26. 9. čt	JMÉNO [Matthieu Delaporte, Alexandre de La Patellière]
27. 9. pá	KRÁSKA Z LEENANE [Martin McDonagh]
28. 9. so	BURIAN [Tomáš Dianiška]

Zájezdy

3. 9. út	ŽELARY [Květa Legátová, Jakub Nvota] Trutnov
13. 9. pá	BESEDA V PALÁCI LIEBIGE Začátek v 17 h.

Předplatné 2024/25 v prodeji po celý abonentní cyklus!
Z ceny předplatného bude odečtena částka za již odehraná představení! Předplatné zakoupíte v ODDĚLENÍ PŘEDPLATNÉHO:
Pondělí–Pátek 8.30–11.00, 13.00–15.30. V měsících květen, červen a září je v úterý prodloužena otevírací doba do 17 hodin.
Oddělení předplatného najdete vedle pokladny Šaldova divadla!
Adresa: budova Šaldova divadla – nám. Dr. E. Beneše 22, Liberec 1, E-mail: předplatne@saldovo-divadlo.cz, tel.: 485 107 836.
Zřizovatelem Divadla P. X. Šaldy je Statutární město Liberec. Umělecká činnost divadla se uskutečňuje za finanční podpory Statutárního města Liberec, Libereckého kraje a Ministerstva kultury ČR.

Začátky představení, není-li uvedeno jinak, jsou v 19 h. Změna programu vyhrazena.

POKLADNA DIVADLA tel. 485 101 523, 487 377 351. e-mail: pokladna@saldovo-divadlo.cz

evstupenka Rezervace: www.evstupenka.cz. Nejrychlejší nákup vstupenek na kulturu z domova.

Šaldovo divadlo

1. 10. út	ČARDÁŠOVÁ PRINCEZNA [Emmerich Kálmán]
4. 10. pá	ROMEO A JULIE [William Shakespeare] PŠ/1 1. PREMIÉRA
5. 10. so	BOHÉMA [Giacomo Puccini]
6. 10. ne	ROMEO A JULIE [William Shakespeare] PŠ2/1 2. PREMIÉRA
7. 10. po	AFRIKA – DIVADLO JÁRY CIMRMANA – host aneb Češi mezi lidožravci
8. 10. út	CYRANO Z BERGERACU [E. Rostand, F. Veverka] K2/2
9. 10. st	NABUCCO [Giuseppe Verdi]
11. 10. pá	ROMEO A JULIE [William Shakespeare] Č/2
12. 10. so	ANTONÍN DVOŘÁK: SVATEBNÍ KOŠILE, kantáta pro sóla, smíšený sbor a orchestr orchestr a sbor DFXŠ, Jana Sibera, Jiří Rajniš ml., Jaroslav Březina, sbormistr: Tadeáš Tulach dirigent: Zbyněk Müller SK/1
13. 10. ne	ANTONÍN DVOŘÁK: SVATEBNÍ KOŠILE, kantáta pro sóla, smíšený sbor a orchestr orchestr a sbor DFXŠ, Jana Sibera, Jiří Rajniš ml., Jaroslav Březina, sbormistr: Tadeáš Tulach dirigent: Zbyněk Müller Začátek v 16 h.
15. 10. út	HRA, KTERÁ SE ZVRTLA [H. Lewis, J. Sayer, H. Shields]
16. 10. st	MEZI NEBEM A ZEMÍ [Pam Valentine] Č1/1
17. 10. čt	TRUBADÚR [Giuseppe Verdi]
19. 10. so	GAZDINA ROBA [Gabriela Preissová]
20. 10. ne	NIKOLA ŠUHAJ [Ivan Olbracht, Petr Ulrych] Začátek v 16 h.
23. 10. st	HUBIČKA [Bedřich Smetana] K3/2
24. 10. čt	ROMEO A JULIE [William Shakespeare] Č2/1
25. 10. pá	MEZI NEBEM A ZEMÍ [Pam Valentine] K5/2
27. 10. ne	KOCOUR MODROOČKO, S PÍSNĚMI MARKA EBENA – host [J. Kolář, J. Untermüller] Pohádka. Začátek v 16 h. RD/1
29. 10. út	HUDBA Z FOYER Začátek v 17 h.
30. 10. st	ŽELARY [Květa Legátová, Jakub Nvota]

Malé divadlo

1. 10. út	TAJEMNÝ PAN ZET [Tomáš Dianiška]
2. 10. st	TYJÁTR MISTRA PEDRA: NORIMBERSKÁ PANNA [Manuel de Falla, Adolphe Charles Adam] OB1/1
5. 10. so	SYLF [Nuria Cazorla García, Antonio Blanco, Herman von Lövenskjold]
8. 10. út	KRÁSKA Z LEENANE [Martin McDonagh]
9. 10. st	JMÉNO [Matthieu Delaporte, Alexandre de La Patellière]
10. 10. čt	SVĚTÁCI [V. Blažek, Z. Podskalský, K. Dušková, J. Janků]
11. 10. pá	NA JEDNO S HUDEBNÍM ŘEDITelem Na téma <i>Svatební košile</i> Antonína Dvořáka. Začátek v 17 h, foyer MD.
12. 10. so	KDO SE BOJÍ VIRGINIE WOOLFOVÉ? [Edward Albee]
13. 10. ne	SPOLEČENSTVO VLASTNÍKŮ [Jiří Havelka] Zajištěna tvůrčí dílna s hlídáním dětí. Začátek v 16 h.
15. 10. út	TYJÁTR MISTRA PEDRA: NORIMBERSKÁ PANNA [Manuel de Falla, Adolphe Charles Adam] O/1
17. 10. čt	UŽ JE TADY ZAS! [Timur Vermes, Matěj Balcar]
21. 10. pa	WORKSHOP EFIX KLUBU: JAK SPRÁVNĚ MLUVIT pro veřejnost (zkušebna činohry). Začátek v 16 h.
22. 10. út	SVĚTÁCI [V. Blažek, Z. Podskalský, K. Dušková, J. Janků]
23. 10. st	KRÁSKA Z LEENANE [Martin McDonagh]
26. 10. so	BURIAN [Tomáš Dianiška]
31. 10. čt	AUDIENCE A PŘÍJEM [Václav Havel, Jiří Dienstbier]

Šaldovo divadlo

1. 11. pá	SNĚHOVÁ KRÁLOVNA [Hans Christian Andersen, Aleš Březina, Marika Mikanová] PŠ/2 1. PREMIÉRA
2. 11. so	MARIE ANTOINETTA [David Adjmi] <i>Představení je vhodné pro diváky od 15 let.</i>
3. 11. ne	SNĚHOVÁ KRÁLOVNA [Hans Christian Andersen, Aleš Březina, Marika Mikanová] PŠ2/2 2. PREMIÉRA
5. 11. út	SNĚHOVÁ KRÁLOVNA [Hans Christian Andersen, Aleš Březina, Marika Mikanová] OB/2
6. 11. st	MLÉČNÉ SKLO [Marek Epstein, Ondřej Zajíc] – host V hlavní roli Martin Dejdar.
7. 11. čt	HRA, KTERÁ SE ZVRTLA [H. Lewis, J. Sayer, H. Shields]
8. 11. pá	VRAŽDA V ORIENT EXPRESU [K. Ludwig, A. Christie] Zadáno ÚM.
9. 11. so	LIEBEŘEČ [Lenka Chválová, Radovan Lipus]
10. 11. ne	HUBIČKA [Bedřich Smetana] Začátek v 16 h. ON/1
11. 11. po	HUDBA Z FOYER Začátek v 17 h.
12. 11. út	ROMEO A JULIE [William Shakespeare] K2/3
13. 11. st	MADAMA BUTTERFLY [Giacomo Puccini]
14. 11. čt	SNĚHOVÁ KRÁLOVNA [Hans Christian Andersen, Aleš Březina, Marika Mikanová] OB2/2
15. 11. pá	LÍPA MUSICA: BRANIBORSKÉ KONCERTY – host
16. 11. so	ŽELARY [Květa Legátová, Jakub Nvota]
17. 11. ne	ZKROCENÍ ZLÉ ŽENY [W. Shakespeare, D. Šostakovič, M. Mikanová] Začátek v 16 h.
19. 11. út	ADAM A EVA [Josef Mysliveček] Zadáno pro školy, začátek v 10 h.
20. 11. st	MEZI NEBEM A ZEMÍ [Pam Valentine] K3/3
21. 11. čt	HLEDÁ SE TENOR [Brad Carroll]
22. 11. pá	BOHÉMA [Giacomo Puccini]
24. 11. ne	KONCERT SKUPINY ARIES
27. 11. st	NIKOLA ŠUHAJ [Ivan Olbracht, Petr Ulrych]
28. 11. čt	GAZDINA ROBA [Gabriela Preissová] Zadáno pro školy, začátek v 11 h.
29. 11. pá	HUBIČKA [Bedřich Smetana] K5/3
30. 11. so	MEZI NEBEM A ZEMÍ [Pam Valentine]

Malé divadlo

1. 11. pá	SVĚTÁCI [V. Blažek, Z. Podskalský, K. Dušková, J. Janků]
3. 11. ne	KONCERT DIVADELNÍ KAPELY NE-KLIŠÉ
4. 11. po	WORKSHOP EFIX KLUBU: PAVOL SERIŠ pro veřejnost (zkušebna činohry). Začátek v 16 h.
5. 11. út	TARTUFFE [Molière]
6. 11. st	UŽ JE TADY ZAS! [Timur Vermes, Matěj Balcar]
9. 11. so	TAJEMNÝ PAN ZET [Tomáš Dianiška]
10. 11. ne	SPOLEČENSTVO VLASTNÍKŮ [Jiří Havelka] DERNIÉRA
13. 11. st	BURIAN [Tomáš Dianiška]
14. 11. čt	BURIAN [Tomáš Dianiška]
15. 11. pá	JMÉNO [Matthieu Delaporte, Alexandre de La Patellière]
17. 11. ne	KRÁSKA Z LEENANE [Martin McDonagh]
18. 11. po	WORKSHOP EFIX KLUBU: VERONIKA JANKŮ pro veřejnost (zkušebna činohry). Začátek v 16 h.
20. 11. st	UŽ JE TADY ZAS! [Timur Vermes, Matěj Balcar]
22. 11. pá	OTEC [Florian Zeller] PREMIÉRA PM/2
24. 11. ne	KRÁSKA Z LEENANE [Martin McDonagh]
26. 11. út	ZTRACENÍ <i>Představení v podání Hereckého studia DFXŠ.</i>
28. 11. čt	OTEC [Florian Zeller]
29. 11. pá	SVĚTÁCI [V. Blažek, Z. Podskalský, K. Dušková, J. Janků] Zadáno firma Gienger.

Šaldovo divadlo

1. 12. ne	PRINCEZNA HYACINTA [O. Nedbal, Z. Matějů, M. Blahoutová] Začátek v 16 h. Autogramiáda po představení.
3. 12. út	HRA, KTERÁ SE ZVRTLA [H. Lewis, J. Sayer, H. Shields]
5. 12. čt	HUDBA Z FOYER Začátek v 17 h.
6. 12. pá	EVŽEN ONĚGIN [Petr Iljič Čajkovskij] 1. PREMIÉRA PŠ/3
7. 12. so	GAZDINA ROBA [Gabriela Preissová]
8. 12. ne	EVŽEN ONĚGIN [Petr Iljič Čajkovskij] 2. PREMIÉRA PŠ2/3
10. 12. út	EVŽEN ONĚGIN [Petr Iljič Čajkovskij] O/2
11. 12. st	ROMEO A JULIE [William Shakespeare] Č1/2
12. 12. čt	MARIE ANTOINETTA [David Adjmi] Představení je vhodné od 15 let.
13. 12. pá	NABUCCO [Giuseppe Verdi]
14. 12. so	NIKOLA ŠUHAJ [Ivan Olbracht, Petr Ulrych]
15. 12. ne	MAUGLÍ [A. Březina, M. Mikanová, R. Kipling] Začátek v 16 h.
16. 12. po	VÁNOČNÍ KONCERT SEVERÁČKU Začátek v 15 h.
17. 12. út	SNĚHOVÁ KRÁLOVNA [H. Ch. Andersen, A. Březina, M. Mikanová] K2/4
18. 12. st	HLEDÁ SE TENOR [Brad Carroll]
19. 12. čt	MEZI NEBEM A ZEMÍ [Pam Valentine]
20. 12. pá	VÁNOČNÍ KONCERT 2024 SK/2 orchestr DFXŠ, Pavel Jeníček a Petr Čížinský (trubky), Daniel Matoušek (tenor), dirigentka: Anna Novotná Pešková
21. 12. so	BOHÉMA [Giacomo Puccini]
22. 12. ne	VÁNOČNÍ KONCERT BIG-O-BAND
25. 12. st	VÁNOČNÍ KONCERT – ČESKÁ MŠE VÁNOČNÍ, VEPŘOVÉ HODY Začátek v 16 h.
26. 12. čt	MEZI NEBEM A ZEMÍ [Pam Valentine]
27. 12. pá	ROMEO A JULIE [William Shakespeare]
28. 12. so	ČARDÁŠOVÁ PRINCEZNA [Emmerich Kálmán]
29. 12. ne	SNĚHOVÁ KRÁLOVNA [H. Ch. Andersen, A. Březina, M. Mikanová] Začátek v 16 h. RD/2
30. 12. po	HRA, KTERÁ SE ZVRTLA [H. Lewis, J. Sayer, H. Shields] Silvestr před Silvestrem, přípitek v ceně.
31. 12. út	ZKROCENÍ ZLÉ ŽENY [W. Shakespeare, D. Šostakovič, M. Mikanová] Silvestr. Přípitek v ceně.

Malé divadlo

1. 12. ne	KOMEDIE O NAROZENÍ PÁNĚ [Jan D. Klejch] Začátek v 16 h.
2. 12. po	WORKSHOP EFIX KLUBU: ŠIMON DOMINIK pro veřejnost (zkušebna činohry). Začátek v 16 h.
4. 12. st	UŽ JE TADY ZAS! [Timur Vermes, Matěj Balcar]
5. 12. čt	OTEC [Florian Zeller] Č2/2
6. 12. pá	KOMEDIE O NAROZENÍ PÁNĚ [Jan D. Klejch] Zadáno školy, 11 h.
6. 12. pá	KOMEDIE O NAROZENÍ PÁNĚ [Jan D. Klejch]
7. 12. so	SYLF [Nuria Cazorla García, Antonio Blanco Tejero, Herman von Lövenskjold]
8. 12. ne	KOMEDIE O NAROZENÍ PÁNĚ [Jan D. Klejch] Začátek v 16 h.
9. 12. po	KOMEDIE O NAROZENÍ PÁNĚ [Jan D. Klejch] Zadáno školy, 10 h.
11. 12. st	TYJÁTR MISTRA PEDRA: NORIMBERSKÁ PANNA [Manuel de Falla, Adolphe Charles Adam] K3/4
12. 12. čt	AUDIENCE [Václav Havel]
13. 12. pá	OTEC [Florian Zeller] K5/4
15. 12. ne	BURIAN [Tomáš Dianiška]
17. 12. út	SVĚTÁCI [V. Blažek, Z. Podskalský, K. Dušková, J. Janků]
18. 12. st	KRÁSKA Z LEENANE [Martin McDonagh]
19. 12. čt	UŽ JE TADY ZAS! [Timur Vermes, Matěj Balcar]
20. 12. pá	KOMEDIE O NAROZENÍ PÁNĚ [Jan D. Klejch] Zadáno školy, 11 h.
20. 12. pá	KOMEDIE O NAROZENÍ PÁNĚ [Jan D. Klejch]
21. 12. so	KOMEDIE O NAROZENÍ PÁNĚ [Jan D. Klejch] Začátek v 10 h.
21. 12. so	KOMEDIE O NAROZENÍ PÁNĚ [Jan D. Klejch]
28. 12. so	TAJEMNÝ PAN ZET [Tomáš Dianiška]
29. 12. ne	SVĚTÁCI [V. Blažek, Z. Podskalský, K. Dušková, J. Janků] Silvestr před Silvestrem, přípitek v ceně.
31. 12. út	SVĚTÁCI [V. Blažek, Z. Podskalský, K. Dušková, J. Janků] Silvestr. Přípitek v ceně.

JIMMY'S

DIVADELNÍ KLUB NABÍZÍ POSEZENÍ PŘED, BĚHEM, ALE I PO SKONČENÍ DIVADELNÍCH PŘEDSTAVENÍ
V ŠALDOVĚ DIVADLE I V MALÉM DIVADLE

Café PRAGA

V MALÉM DIVADLE

UŽ JE TADY ZAS!

Hitler se probudil v Reichenbergu aneb kde končí satira a začíná realita

Divadlo F. X. Šaldy se chopilo atraktivního tématu návratu nejobávanějšího z diktátorů a na scéně Malého divadla nechalo procitnout Adolfa Hitlera z osmasedmdesátiletého spánku. Tato absurdní situace čerpající z románu Timura Vermese skvostně posloužila režisérovi Zdeňku Bartošovi jako východisko k prozkoumání tématu moci, manipulace a křehkosti demokracie. Rozhodl se divákům nemilosrdně nastavit zrcadlo a naservíroval publiku třeskutou satiru, která baví a zároveň i varuje. Premiéra se uskutečnila 5. dubna.

Autor románu Timur Vermes se narodil v roce 1967 v Norimberku jako syn německé matky a maďarského otce. Vystudoval historii a politologii na prestižní bavorské univerzitě v Erlangenu a pracoval jako redaktor a novinář. *Už je tady zas!* je jeho prvotinou, vydanou v roce 2012. Jeho románový debut zaznamenal nečekaný úspěch a v německy mluvících zemích se ho prodaly miliony výtisků. V roce 2015 se dočkal i filmové adaptace.

Hitler, mentálně žijící v roce 1945, se dostává do střetu s moderními vynálezy 21. století, s technologickým pokrokem, digitálními médii, ale především s globalizovanou a multikulturní společností dnešního Německa. Vermes obdařil Hitlera prohnáním, schopností adaptace a bystrým uchopením společenských nedostatků, což mu umožňuje rychle dosáhnout úspěchu. Této situace autor zdatně využil ke kritice současné společnosti, jež se ukazuje být dezorientovaná a v důsledku toho zranitelná vůči manipulaci a populismu. Skutečnost, že by Hitler měl i dnes velkou šanci získat si vysokou popularitu a uchvátit masu, zvyšuje působivost celého díla.

Z této premisy vychází i liberecká inscenace. Dramaturg Jiří Janků vysvětluje, že i když je Hitler centrální postavou, hlavní zápletkou je společnost, která se nechává omámit konzistentním hlásáním bludů, jež jsou

uměle zesilovány médii a politickým aparátem. Režisér Zdeněk Bartoš zasadil děj do roku 2023 s cílem reflektovat současné geopolitické klima v Evropě. Inscenace bravurně zrcadlí obavy ze současného politického klimatu a připomíná události, které se odehrály v Německu před desítkami let, ale mohou být aktuální i dnes. V závěru představení je divák konfrontován se zjištěním, že ačkoliv se společnost během osmdesáti let zdánlivě posunula, ve skutečnosti se vrátila zpět k starým vzorcům.

Scéna Pavla Kodedy a kostýmy Lucie Wildtové vytvářejí autentické vizuální zázemí pro příběh odehrávající se v současnosti a odkazující na historické události. Hereckým koncertem je výkon Zdeňka Kupky, který ztvárňuje Hitlera. Naplno využil výzvy představit tuto historickou postavu s jistou mírou satiry a komičnosti, ale i s neodolatelným šarmem, kterým byl Hitler pověstný. Jeho interpretace není nikdy povrchní nebo přepjatá, balancuje mezi karikaturou a portrétem jedince, který se znepokojivě podobá politickým vůdcům dnešní doby.

Členové souboru Martin Stránský a Tomáš Impseil svými suverénními výkony umocňují hlavní zápletku. Stavros Pozidis, Karolína Baranová, Jana Stránská Daniel Toman, Jaromír Talka, a Kateřina Kornhäuserová přesvědčivě vykreslili další postavy, které jsou svědky a účastníky Hitlerova vzestupu v moderním světě a přispívají tak k hloubce výpovědi celého díla.

Souboru Divadlu F. X. Šaldy se pod inspirativním vedením Zdeňka Bartoše podařilo zhmotnit obavu, že i když demokracie může být vnímána jako stabilní a samozřejmá, ve skutečnosti je to systém, který je neustále vystaven riziku zneužití. Liberecká inscenace *Už je tady zas!* je tedy mnohem více než pouhá komedie nebo historická fikce. Je výzvou k zamyšlení o minulosti, současnosti i budoucnosti.

text: PETRA STOLÍN FROESE, foto: RADEK DRBOHLAV

PAM VALENTINE: MEZI NEBEM A ZEMÍ

SEDM ODVÁŽNÝCH HRÁČŮ V DUCHAŘSKÉ KOMEDII ROZVÍJÍ POVĚSTNÝ ŠESTÝ SMYSL

Nejnovější komedie na repertoáru činohry DFXŠ přivádí na jeviště Šaldova divadla romantický příběh s duchařskou zápletkou. Známa britská televizní scenáristka Pam Valentine zručně splétá situace dvou párů: novomanželů, kteří očekávají narození prvního dítěte, a dvojice zralých lidí, co spolu prožili celý život a nehodlají se loučit ani po smrti. Ti první potřebují domov, ti druzí se na věčnosti nudí a marně hledají naplnění a smysl.

Inscenace šéfky souboru **Kateřiny Duškové** rozvíjí laskavý text v poctivém herecko-režijním partnerství a citlivě udržuje napětí mezi uvěřitelností situací a upřímnou důvěrou v zázraky, v nichž se život dotýká existence něčeho, co nás přesahuje. Sedm statečných herců pod jejím vedením prověřuje samotné meze ansámblové souhry, když celá řada scén a gagů stojí na tom, že dvě postavy jsou pro ostatní na jevišti neviditelné. To znamená, že představitelé lidských hrdinů se na „duchy“ prostě nesmí podívat. Hercům nezbyvá než ve vzájemném napojení a reakcích spoléhat na pověstný šestý smysl, čímž se i v hereckém umění dotýkají čehosi mezi nebem a zemí. Ostatně hrát s partnerem, který se na mě nedívá, chce také pořádnou dávku důvěry. Z celé inscenace je znát, že tato výzva herce i režiséru nesmírně bavila.

Největší prostor tu mají **Markéta Tallerová** s **Martinem Poláchem** v rolích duchů, kteří téměř neopouštějí jeviště a fascinují neúnavnou, až dětskou chutí hrát si – s každým,

kdo vstoupí do jejich „domečku“. Jejich jevištní partnerství okouzluje lehkostí virtuosity. **Eliška Jansová** s **Danielem Tomanem** jako pár mladých a zamilovaných ale do hry se zkušenými kolegy vstupují s odzbrojující upřímností a přímo sportovní pohotovostí, takže jim i jejich hrdinům není těžké od začátku fandit.

Zvláštní poklonu zaslouží všichni tři představitelé vedlejších postav. Každá z nich se vejde do pouhých dvou výstupů, od autorky vděčně vygradovaných i vypočítaných. Vytvořit živoucí postavu a získat srdce diváků na malé ploše patří k nejtěžším hereckým úkolům, tady ovšem mistrovsky zvládnutým. Ať už je to nebohý realitní agent **Jakuba Kabeše**, sloužící duchům jako neolatelně vyděšená hračka, luxusní figurka nesnesitelně pečující matky **Štěpánky Prýmkové**, anebo půvabně lidský strážný anděl **Jany Hejret Vojtkové** s překvapivou proměnou, jejich výstupy se řadí k vrcholům komedie.

Scéna **Jakuba Kopeckého** a kostýmy **Agnieszky Páté-Oldak** s láskou k britskému vkusu potěší i náročné estetické citění. Spolu s hudbou **Darka Krále** podtrhují burtonovské ladění duchařského příběhu. Scéna s velkorysým francouzským oknem a zadním plánem je navíc velmi zábavným hřištěm pro herce a často aktivně vstupuje do hry vynalézavými duchařskými kouzly.

text: LENKA CHVÁLOVÁ, foto: PETR NEUBERT

ČINOHRA

OHLASY

motivicky vychází z díla **Hermana Severina Løvenskiolda**, je však nově zorchestrovaná současným skladatelem. **Antonio Blanco Tejero** transformuje hudbu v souladu s temperamentem autorky – oba jsou Španělé – do soudobého zvuku, který je především silně disharmonický. Pojetí hudby je nezvyklé a může diváky dráždit, po režijní stránce však plně slouží inscenaci a jejímu sdělení.

Děj se odvíjí v obdobných proporcích jako balet *La Sylphide*, který byl inscenací předlohou. V souladu s původním libretem zastihneme nejprve Jamese (**Richard Svoboda**) usínajícího v křesle nad knihou a do jeho snu vstupující Sylf (**Anya Clarke**). Exotické stvoření tančí na rozdíl od žen z reálného světa na špičkách, ale v jeho pohybech (technikou na pomezí moderny a neoklasiky) je něco instinktivního, nelidského, šelmovitého a neobsahuje žádné zbytečné atributy. Posun od pohádkového světa ke světu podvědomí je výstižný.

Effie (**Mariana Torres**) je vykreslena jako bezstarostná a oddaná žena, připravena velkoryse přehlížet všechny excesy svého budoucího muže. Prodávač květin na večírku odhalí své vědecké dovednosti a baví společnost předpověďmi tak, jako to v Sylfidě činí čarodějnice, dojde samozřejmě i na proroctví o Jamesově nevěře. V pohybovém projevu se představitel tohoto osudového hybatele (**Yuta Homma**) ukazuje jako výjimečně obratný a plastický tanečník. Gurn (dobrácký **Máté Brünn**) je zde zpodoběn jako přítel obou snoubenců a snaží se vyhročující se situace mírnit.

Sylf tančí se svými čtyřmi družkami a Jamese současně láká i odmítá, ale nakonec ho pozve do jejich reality (nebo spíš on se propadá do určité psychózy). Snaží se spoutat sen, představu. A co se stane, když se pokusíme spoutat sen? Ano, ten sen zemře... Smrt Sylf je pojata téměř jako rituál. Dominantou druhého jednání je duet Effie a Gurna, který ji přichází utěšit, a žena postupně zjišťuje, že jeho laskavost a vřelost jsou opravdovější než Jamesova nadutost a pociťuje nové štěstí.

Liberecká *Sylf* se Sylfidou inspiruje, ale rozehrává více současných námětů a otázek. Poukazuje na koncept sebenaplňujícího se proroctví. Choreografka ilustruje problém toxického vztahu, tendenci podléhat okouzlení a přehlížet varovné signály. Z původního baletu pak inscenace přebírá tu podstatnou metaforu: střet světa snů a reality, fakt, že sny není možné svázat a spoutat, aniž by zahynuly, protože jejich podstata je právě v nedosažitelnosti. Mít je a toužit je v pořádku, podřídí jim svůj život je problematičtější.

S ohledem na to, že pro Nurií Cazorlu García jde o debutovou inscenaci, je výsledek příjemným překvapením.

text: LUCIE KOCOURKOVÁ
zdroj: VÝBĚR Z POPREMIÉROVÉ RECENZE OPERAPLUS.CZ
foto: DANIEL DANČEVSKÝ

LIBERECKÁ SYLF TANČÍ O NEMOŽNOSTI SPOUTAT SNY A VÁŠNĚ

Liberecký balet ve své poslední premiéře sáhl po romantickém baletním příběhu *La Sylphide*. Novinka v moderním hávu je první celovečerní inscenací mladé choreografky a členky souboru Nurií Cazorla García. Té se podařilo vydestilovat z romantické pověsti nadčasové jádro a zanechat divákovi překvapivě velký prostor k zamyšlení nad mezilidskými vztahy.

Sylf není střetem světa smrtelníků a nadpřirozených bytostí, ale střetem člověka a jeho vlastní přebujelé fantazie. Sylfida-Sylf je symbolem výjimečně živé vidiny, je halucinací, bludem, zhmotnělou touhou narcistního muže po osudovém dobrodružství, které nemůže nalézt ve spořádaném manželství.

Samotná inscenace je kostýmy i jednoduchou výpravou zasazena do určitého „bezčasí 20. století“. Hudba

BALET

Markéta Kloudová v roli Vednulky při premiéře 26. dubna spolu s Lukášem v podání Martina Šrejmy. Druhá premiéra 28. dubna s Lívií Obručník Vénosovou a Dušanem Růžičkou.

OPERA

DVĚ HUBIČKY, KAŽDÁ JINÁ –
LIBERECKÁ TARANTOVA
HUBIČKA „ZE ŽIVOTA“

Jubilejní smetanovský rok rozšířila dvě nová nastudování *Hubičky* – 26. dubna 2024 měla v Liberci premiéru inscenace v hudebním nastudování **Zbyňka Müllera** a v režii **Michaela Taranta**. O den později, 27. dubna 2024, pak Hubičku uvedli v Plzni s dirigentem **Jiřím Petrdlíkem** v režii **Magdaleny Švecové**. Z mého pohledu se jednoznačně lépe povedla inscenace liberecká. A to jak z hlediska hudebního nastudování, tak režijního a výtvarného uchopení i obsazení. Rozdíl byl už v intenzitě hudebního výrazu. Dirigent Zbyněk Müller má *Hubičku* zažitou už z nastudování v Národním divadle v roce 2007. V Liberci vedl partituru v kontrastech dramaticky vyhocených střetů tvrdohlavých milenců Vendulky a Lukáše a lyrických částí ve Vendulčiných ukolébavkách nebo Lukášově kajicné árii *Kdybych věděl, jak svou vinu smýt*. To vše okořenil tajuplně pašeráckými i decentně rozvernými komickými scénami.

Michael Tarant se „strefil“ do charakteristických znaků venkovské prózy s detailními popisy povahových rysů postav, prací, zvyků, rituálů a dalších tradic. Zůstal věrný svému režijnímu stylu. ... Do inscenace zapojil minulost vztahu Vendulky a Lukáše, jak ji podrobně popisuje ve své povídce Karolína Světlá: během přede hry do jejich milostného láskování vstoupí přísní Lukášovi rodiče, kteří jejich sňatek odmítají. Další přidanou postavou je Lukášova první zemřelá žena – zjevuje se i v průběhu inscenace v bílém rubáši Vendulce jako memento při odmítání polibku.

Tarant inscenaci zalidnil pestrou venkovskou společností se spoustou dětí, což si sbor vedený **Tadeášem Tulachem** a děti z Dětského folklórního souboru Jizerka zjevně užívaly. ... Při pašerácké scéně nechybí akční komando spouštějící se po laně, oheň, voda, ani živý pes. Až bylo Tarantovi jeviště Divadla F. X. Šaldy malé, takže využíval i hlediště, prostor nad orchestrem a boční lóže. **Dana Hávová** scénu zaplnila bez nutnosti přestavby dřevěnými schody, štítem stavení a trámy, zvoničkou, bytelným stolem s židlemi, sušáky obilí, klekátkem, krucifixem, později i závěsná dětská postýlka se zavinovačkou. ... Sólisté i sbor plně využívali příležitosti, které jim Tarant svou režijní koncepcí nabízel: **Martin Šrejma** po ostravské inscenaci i v Liberci potvrdil, že Lukáš patří do galerie jeho významných postav. **Jiří Brückler** barevností svého barytonu vystihl empatického a zkušeného Lukášova švagra a rádce Tomše, který dokáže svého horkokrevného příbuzného přesvědčit, aby Vendulce ohledně políbení ustoupil a odprosil ji. Rozvážnost a životní zkušenost vyzářovala z **Jiřího Příbyla** jako otce Palouckého v kontrastu se zbojnickou divokostí, kterou dodal postavě Matouše **Andrej Kharlamov**. Do této sestavy patřila **Markéta Kloudová** mnohotvárným rozehráním Vendulčiny energické tvrdohlavosti, rozdychtěné zamilovanosti, ztrápenosti, něžné a upřímné láskyplnosti k sirotkovi, ale i ustrašenosti v pašerácké scéně. A věrme, že k zaoblené střední poloze svého sopránu znovu vrátí vyrovnanost rejstříků a měkkost vyšší polohy, jak před časem předvedla v postavě Hraběnky v opavské inscenaci *Figarovy svatby*. **Lucie Hilscherová** se sice typově hodí pro roli rozšafné tety Martinky, ale její pěvecký výkon měl rezervy v intonaci. Z výkonu **Veroniky Kaiserové** číselna dívčí dovádlivost Barče.

text: HELENA HAVLÍKOVÁ
zdroj: OPERNÍ PANORAMA HELENY HAVLÍKOVÉ (457) NA OPERAPLUS.CZ
foto: DANIEL DANČEVSKÝ

DIVADELNÍ
DÁRCOVSKÝ KLUB
S LÁSKOU K DIVADLU

Dárcovský klub je skvělým prostředkem pro všechny podporovatele DFXŠ, ať už jde o drobné dárce nebo významné mecenáše.

Klub nabízí tři kategorie, které přináší řadu benefitů. Členové dárcovského klubu se na danou sezonu stávají součástí divadla a mají možnost nahlédnout do zákulisí, setkat se s umělci, podívat se do míst, kam se běžný smrtelník nedostane. Očekávat můžete individuální přístup, možnost přednostní rezervace na ta nejlepší místa i řadu výjimečných akcí a setkání. Vystavení potvrzení o daru pro daňové účely je samozřejmostí. Členství v dárcovském klubu se uzavírá na jeden rok.

Každého člena dárcovského klubu uvítáme s otevřenou náručí. Stačí zavolat nebo zaslat e-mail Marii Sokolové, která se Vám bude věnovat. +420 606 500 600, sokolova@saldovo-divadlo.cz

PŘÍTEL 5.500,-	CTITEL 15.500,-	MILOVNÍK 55.500,- a více
- Dvě vstupenky na všechny premiéry v Malém divadle - Přednostní rezervace vstupenek na ta nejlepší místa - Pozvánka na popremiérové setkání s inscenačním týmem a číše vína - Dvě permanentky na Festival současného divadla WTF?! - Pozvánka na každoroční setkání dárců s umělci - Poděkování na webu divadla - Potvrzení o daru	- Dvě vstupenky na všechny premiéry v Šaldově divadle - Přednostní rezervace vstupenek na ta nejlepší místa - Pozvánka na popremiérový raut a setkání s inscenačním týmem ve foyer Šaldova divadla - Dvě permanentky na Festival současného divadla WTF?! - Pozvánka na každoroční setkání dárců s umělci - Zajištění vstupenek na tuzemské zájezdy operního, činoherního a baletního souboru - Poděkování na webu divadla - Potvrzení o daru	Program sestavíme na míru vašim potřebám a bude obsahovat: - Vstupenky do divadla pro vaše zaměstnance nebo rodinu - Přednostní rezervace vstupenek na ta nejlepší místa - Permanentky na Festival současného divadla WTF?! - Pozvání na divadelní Open airy divadla - Možnost využít jednou ročně ředitelskou lóži včetně občerstvení - Možnost využít dle potřeby ředitelský salonek v Šaldově divadle - Možnost strávit představení s umělci v zákulisí - Možnost předání květin sólistům na jevišti - Poděkování na webu divadla - Potvrzení o daru

SVOZY

NIKOLA ŠUHAJ

neděle 20. října 2024 | 16.00 | Šaldovo divadlo

MEZI NEBEM A ZEMÍ

sobota 30. listopadu 2024 | 19.00 | Šaldovo divadlo

Město Chrástava

Machnín

<https://www.saldovo-divadlo.cz/svozy>

www.saldovo-divadlo.cz